

BÖLÜM 9

Üst Solunum Yolu Direnç Sendromu

Leman BİRDANE¹

Üst solunum yolu direnç sendromu [Upper Airway Resistance Syndrome (UARS)], basit horlama ve obstrüktif uyku apne sendromu (OSAS) arasındaki tıbbi klinik geçiş tablosudur. Bu kavram tam olarak bilinmeden önce birçok hastaya ‘İdiyopatik hipersomni’ tanısı konulmuştur.¹ Üst solunum yolu direnç sendromu terimini ilk defa 1992’de Guileminault kullanmıştır.² Bu klinik tablo Amerikan Uyku Akademisi tarafından 2012’de OSAS’ın bir alt sınıfı olarak kabul edilmiştir.³

Üst solunum yollarında (ÜSY) rezistans artışı ve toraks içi basınçta belirgin yükselmeye neden olan ancak apne ve/veya hipopneye yol açmadan kısa süreli, sık tekrarlayan uyanıklıklarla (arousal) karakterize bir klinik durumdur. Bu tablo başka bir uyku bozukluğu veya OSAS tablosuyla açıklanamayan bir solunum bozukluğudur. Arousal daha hafif uyku evresine ani geçiş veya en az 30 saniye süreyle EEG’de uyanıklık aktivitesinin izlenmesidir.

Uyku bozuklukları kliniklerine gündüz artmış uyku hali, yorgunluk ve horlama şikayetleri ile gelen hastaların yaklaşık % 10-15’inde UARS tanısı olduğu dikkati çekmektedir. Çocuklarda daha sık görülmekle birlikte kadın ve erkek popülasyonda görülme sıklığı yaklaşık aynı oranlardadır.

UARS’lu olgularda en belirgin semptomlar GAUH, yorgunluk ve horlamadır. Horlama tüm olgularda görülmemektedir, olguların %10-15’i düzenli horlayan hastalardır. Özellikle gece boyunca sık tekrarlayan arousallar, derin uykunun yaşanmamasına ve uykunun çoğunun yüzeysel uyku evresinde geçirilmesine sebep olur. Buna bağlı olarak sabahları baş ağrısı, unutkanlık, depresyon, anksiyete, bilişsel fonksiyonlarda azalma, insomnia ve hatta psikoz gibi nöropsikiyatrik semptomlar ortaya çıkabilir. İrritabil barsak sendromu, reflü ve postüral hipotansiyon da bu hastalarda sık görülmektedir. Küçük çocuklarda gece semptomu

¹ Doç. Dr., Eskişehir Şehir Hastanesi Kulak Burun Boğaz Bölümü. lemanvezir@yahoo.com

Kaynakça

1. Wheatley JR. Definition and diagnosis of upper airway resistance syndrome. *Sleep* 2000; 23(Suppl 4): 193-6.
2. Guilleminault C, Stoohs R, Clerk A, et al. From obstructive sleep apnea syndrome to upper airway resistance syndrome: Consistency of daytime sleepiness. *Sleep* 1992; 15(6): 13-16
3. Berry RB, Budhiraja R, Gottlieb DJ, Gozal D, Iber C, Kapur VK. The AASM manual for the scoring of sleep and associated events: rules, terminology and technical specifications. Darien, IL: American Academy of Sleep Medicine; 2014 Version 2.1.
4. Exar EN, Collop NA. The upper airway resistance syndrome. *Chest* 1999; 115: 1127-39.
5. Loube DI, Andrada TF. Comparison of respiratory poly-somnographic parameters in matched cohorts of upper airway resistance and obstructive sleep apnea syndrome patients. *Chest* 1999; 115: 1519-24.
6. Godoy L, Palombini L, Guilleminault C et al. Treatment of upper airway resistance syndrome in adults: Where do we stand? *Sleep Science* 2015;8:42-48
7. Oliveira P, Gregorio L, Silva R. Orofacial-cervical alterations in individuals with upper airway resistance syndrome. *Braz J Otorhinolaryngol.* 2016;82(4):377-84.
8. Köktürk O. Güven S. Üst Solunum Yolu Rezistansı Sendromu. *Tüberküloz ve Toraks Dergisi* 2003; 51(2): 216-226.
9. Guilleminault C, Stoohs R, Clerk A, et al. A cause of daytime sleepiness: The upper airway resistance syndrome. *Chest* 1993; 104: 781-7.
10. Rühle KH, Sclenker E, Randerath W. Upper airway resistance syndrome. *Respiration* 1997; 64(1): 29-34.
11. Pepin L, Guillot M. The Upper Airway Resistance Syndrome. *Respiration* 2012;83:559-66
12. Guilleminault C, Kim YD, Horita M et al. Power spectral EEG findings in patients with obstructive sleep apnea and upper airway resistance syndromes. *Electroencephalogr Clin Neurol* 1999;50:109-12.
13. Gold AR, Dipalo F, Gold MS, O'Hearn D. The symptoms and signs of upper airway resistance syndrome. A link to the functional somatic syndromes. *Chest* 2003; 123:87-95.
14. Watanabe T, Mikami A, Taniguchi M. et al. Clinical characteristics of upper airway resistance syndrome. *Psychiatry Clin Neurosci* 1999; 53: 331-3.
15. Arnold W, Guilleminault C. Upper airway resistance syndrome 2018: non-hypoxic sleep disordered breathing. *Expert Rev Respir Med.* 2019 Apr;13(4):317-326.
16. Godoy L, Luz G, Palombini L. Upper Airway Resistance Syndrome Patients Have Worse Sleep Quality Compared to Mild Obstructive Sleep Apnea. *Plos One.* 2016;11:5
17. Köktürk O, Baha A, Kanbay A. A new approach in the diagnosis of UARS: PAP method. *Tuberk Toraks.* 2015;63(1):31-6.
18. Edwards N, Blyton DM, Kirjavainen T, Kesby GJ, Sullivan CE, et al. Nasal continuous positive airway pressure reduces sleep-induced blood pressure increments in pre-eclampsia. *Am J Respir Crit Care Med* 2000;162:252-7.
19. Miller P, Iyer M, Gold AR. Treatment resistant adolescent depression with upper airway resistance syndrome treated with rapid palatal expansion: a case report. *J Med Case Rep* 2012;6:415.